

P4 Elementární ukazatelé – poměrová analýza a soustavy.

Kapitola „zeleného“ i „třešňového“ vydání:
6 (a doplňky)

Absolutní ukazatelé (doplňěk)

Základ:

Podnikové výkaznictví

Výhoda:

Obtížná (až nemožná) manipulace – ve
srovnání s poměrovými ukazateli

Nevýhoda:

Vypovídací schopnost

4.1 Skupiny poměrových ukazatelů

Skupiny poměrových ukazatelů:

1. Rentabilita (ty už známe),
2. Aktivita – vázanost kapitálu,
3. Likvidita – platební schopnost,
4. Zadluženost – struktura fin. zdrojů, finanční stabilita
5. Finanční trh,
resp. na bázi CF

4.2 Poměroví ukazatelé - aktivita

Obvykle se uvažují

- **čtyři základní ukazatelé** (ve dvojicích)
rozšiřované případně o ukazatele doplňkové či alternativní.

a1) doba obratu zásob

$$\frac{\text{zásoby}}{\text{tržby} / 365}$$

- kolik dní je třeba prodávat, aby se zaplatily zásoby

Jako alternativní ukazatel (do dvojice) zde slouží ukazatel

a2) rychlost obratu zásob

$$\frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

- kolikrát se zásoby přemění až do finální produkci a její prodej, z něhož vyplynou tržby.

4.2 Poměroví ukazatelé - aktivita

b1) doba obratu pohledávek

$$\frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby} / 365}$$

- ideální výsledek je přirozeně nulová hodnota
- což je samozřejmě stav prakticky nedosažitelný

I v tomto případě existuje alternativní ukazatel

b2) rychlost obratu pohledávek

$$\frac{\text{tržby}}{\text{pohledávky}}$$

- který popisuje kolikrát (a tedy jak rychle) jsou pohledávky přeměněny v peněžní prostředky plynoucí z tržeb.

4.2 Poměroví ukazatelé - aktivita

c1 doba obratu závazků

$$\frac{\text{závazky}}{\text{tržby} / 365}$$

Interpretace je analogická k době obratu pohledávek.

a alternativa

c1 rychlost obratu závazků

$$\frac{\text{tržby}}{\text{závazky}}$$

4.2 Poměroví ukazatelé - aktivita

Jako společný alternativní ukazatel k ukazatelům závazků i pohledávek slouží relace

$$\Sigma \text{pohledávek} = \Sigma \text{závazků}$$

Pochopitelná a z hlediska business etiky zcela legitimní zásada – co dlužím moji obchodní partneři mě, to dlužím i já jim.

„Drobný“ problém:

obvykle nebývá splněna zásada, že my dlužíme právě těm obchodním partnerům, kteří dluží nám.

d) relativní vázanost stálých aktiv

$$\frac{\text{tržby}}{\text{stálá aktiva}}$$

- definuje potřebnou vázanost firemních fixních aktiv k dosažení daného obratu (**obrat aktiv**).

4.3 Poměroví ukazatelé – likvidita (platební schopnost)

Celosvětově standardizováno téměř dokonale (tříprvkové schéma).

Doporučené hodnoty jednotlivých likvidit mají charakter „průměru průměrů“.
Nejsou vázány na konkrétní obor či odvětví – **ty se mohou lišit!**

V zásadě je definiční vztah všech likvidit stejný - srovnává se objem toho
a) co má podnik platit (jmenovatel ukazatele) s tím,
b) čím to může zaplatit (čitatel výrazu).

Pak by ale hodnota všech likvidit **měla být rovna jedné**.
Likvidity se však liší charakterem čitatele a jmenovatele.

Ty se liší:

- a) různou dobou splatnosti a
- b) různou mírou likvidnosti.

Z toho pak vyplývají i odlišné standardizované hodnoty jednotlivých likvidit.

4.3 Poměroví ukazatelé – likvidita (platební schopnost)

a) **běžná likvidita** (likvidita I. stupně, L1)

$$L1 = \frac{\text{oběžný majetek celkem}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad \mathbf{2,- \div 2,5}$$

b) **pohotová likvidita** (likvidita II. stupně, L2, **acid test**)

$$L2 = \frac{\text{pohotové peněžní prostředky + pohledávky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad \mathbf{\text{cca } 1,-}$$

c) **peněžní likvidita** (likvidita III. stupně, L3)

$$L3 = \frac{\text{pohotové peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}} \quad \mathbf{\text{min. } 0,2}$$

4.3 Poměroví ukazatelé – zadluženost (finanční stabilita)

a) Finanční páka

(celková aktiva / vlastní kapitál) x 100

b) Věřitelské riziko (Debt Ratio)

(cizí zdroje / celková aktiva) x 100

Cizí zdroje =

= rezervy (?) + krátkodobé závazky + dlouhodobé závazky + bankovní úvěry a výpomoci + časové rozlišení na straně pasiv

c) Koeficient samofinancování (Equity Ratio)

(vlastní kapitál / celková aktiva) x 100

d) Dluh k vlastnímu kapitálu (Debt-Equity Ratio)

(cizí zdroje / vlastní kapitál) x 100

4.3 Poměroví ukazatelé – zadluženost (finanční stabilita)

e) Míra finanční samostatnosti

(vlastní kapitál / cizí zdroje) x 100

f) Úrokové krytí (Interest Coverage)

EBIT / nákladové úroky

standardy (USA):	minimum	3
	střední hodnota	5
	„optimum“	8

Obtížně interpretovatelný, nicméně (specielně v anglosaské oblasti)
rozšířený a respektovaný ukazatel !!!

4.4 Poměroví ukazatelé – finanční trh

Stabilizované ekonomiky:

ukazatele spojené s kapitálovým trhem jsou:

- a) velmi významné a
- b) jejich žádoucí hodnota je dokonce objektem centrálně koordinovaných aktivit.

Český finanční/kapitálový trh je fakticky nefunkční, a proto uvádíme pouze dva ukazatele, považované za nejvýznamnější.

P/E (Price/Earning)

$$P/E = \frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{zisk na akcii}}$$

Price/Book value

$$\frac{\text{tržní cena akcie}}{\text{vlastní jmění na akcii}}, \text{ jinak } \frac{\text{tržní hodnota akcie}}{\text{účetní hodnota akcie}}$$

Soustavy ukazatelů (doplňk)

- a) Volně řazené – nejpružnější
 - hierarchie na úrovni jednotlivých ukazatelů

- b) Skupinově řazené – nejčastější
 - hierarchie na úrovni skupin ukazatelů

- c) Pyramidové – jasná hierarchie
 - výhoda = vypovídací schopnost
 - nevýhoda = pevná struktura